Nr 16.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av en den 29 maj 1933 avslutad internationell konvention rörande fastställande av vissa gemensamma bestämmelser i fråga om kvarstad å luftfartyg, m. m.; given Stockholms slott den 17 december 1937.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll samt med överlämnande av texten, jämte översättning därav till svenska språket, till en den 29 maj 1933 avslutad internationell konvention rörande fastställande av vissa gemensamma bestämmelser i fråga om kvarstad å luftfartyg, vill Kungl. Maj:t härmed *dels* äska riksdagens godkännande av nämnda konvention, *dels ock* jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om frihet från kvarstad och skingringsförbud för vissa luftfartyg.

GUSTAF.

K. G. Westman.

CONVENTION

pour l'Unification de certaines Règles relatives à la Saisie Conservatoire des Aéronefs.

Article premier.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à prendre les mesures nécessaires pour donner effet aux règles établies par la présente Convention.

Article 2.

1) Au sens de la présente Convention, on comprend par saisie conservatoire tout acte, quel que soit son nom, par lequel un aéronef est arrêté, dans un intérêt privé, par l'entremise des agents de la justice ou de l'administration publique, au profit soit d'un créancier, soit du propriétaire ou du titulaire d'un droit réel grevant l'aéronef, sans que le saisissant puisse invoquer un jugement exécutoire, obtenu préalablement dans la procédure ordinaire, ou un titre d'exécution équivalent.

2) Au cas où la loi compétente accorde au créancier, qui détient l'aéronef sans le consentement de l'exploitant, un droit de rétention, l'exercice de ce droit est, aux fins de la présente Convention, assimilé à la saisie conservatoire et soumis au régime prévu par la présente Convention.

Article 3.

1) Sont exempts de saisie conservatoire:

a) Les aéronefs affectés exclusivement à un service d'Etat, poste comprise, commerce excepté;

b) Les aéronefs mis effectivement en service sur une ligne régulière de transports publics et les aéronefs de réserve indispensables;

(Översättning.)

KONVENTION

rörande fastställande av vissa gemensamma bestämmelser i fråga om kvarstad å luftfartyg.

Artikel 1.

De höga fördragsslutande parterna förbinda sig att vidtaga nödiga åtgärder för att genomföra bestämmelserna i denna konvention.

Artikel 2.

1. Med kvarstad förstås i denna konvention varje åtgärd, varigenom ett luftfartyg till förmån för borgenär, ägare eller den som eljest har sakrätt i fartyget, genom domstols eller förvaltningsmyndighets beslut, i privaträttsligt intresse kvarhålles, utan att den som söker kvarstad kan åberopa verkställbar dom, given i vanlig rättegångsväg, eller motsvarande grund för verkställighet.

2. Har borgenär utan brukarens samtycke tagit luftfartyg i besittning och äger borgenären enligt den lag, som skall tillämpas, kvarhålla fartyget, är enligt denna konvention utövandet av sådan rätt att likställa med kvarstad och underkastat konventionens bestämmelser.

Artikel 3.

1. Kvarstad må ej läggas å:

a. luftfartyg, som användes uteslutande för statsändamål, därunder inbegripet postbefordran men icke affärsdrift;

b. luftfartyg, som användes i regelbunden fart för allmän trafik, jämte nödiga reservfartyg;

c) Tout autre aéronef affecté à des transports de personnes ou de biens contre rémunération, lorsqu'il est prêt à partir pour un tel transport, excepté dans le cas où il s'agit d'une dette contractée pour le voyage qu'il va faire ou d'une créance née au cours du voyage.

2) Les dispositions du présent article ne s'appliquent pas à la saisie conservatoire exercée par le propriétaire dépossédé de son aéronef par un acte illicite.

Article 4.

1) Dans le cas où la saisie n'est pas interdite ou lorsque, en cas d'insaisissabilité de l'aéronef, l'exploitant ne l'invoque pas, un cautionnement suffisant empêche la saisie conservatoire et donne droit à la mainlevée immédiate.

2) Le cautionnement est suffisant s'il couvre le montant de la dette et les frais et s'il est affecté exclusivement au paiement du créancier, ou s'il couvre la valeur de l'aéronef si celle-ci est inférieure au montant de la dette et des frais.

Article 5.

Dans tous les cas, il sera statué, par une procédure sommaire et rapide, sur la demande en mainlevée de la saisie conservatoire.

Article 6.

1) S'il a été procédé à la saisie d'un aéronef insaisissable d'après les dispositions de la présente Convention, ou si le débiteur a dû fournir un cautionnement pour en empêcher la saisie ou pour en obtenir mainlevée, le saisissant est responsable, suivant la loi du lieu de la procédure, du dommage en résultant pour l'exploitant ou le propriétaire.

2) La même règle s'applique en cas de saisie conservatoire opérée sans juste cause.

Article 7.

La présente Convention ne s'applique ni aux mesures conservatoires en

c. luftfartyg, som eljest äro avsedda för befordran av personer eller gods mot vederlag, då fartyget är färdigt att avgå för sådan befordran, dock icke om kvarstaden avser gäld, som gjorts för resans utförande eller därunder uppkommit.

2. Bestämmelserna i denna artikel gälla icke kvarstad på ansökan av ägare, som avhänts luftfartyget genom rättsstridig handling.

Artikel 4.

1. Föreligger ej frihet från kvarstad eller åberopar brukaren icke sådan förmån, äge han dock förebygga kvarstaden eller få den hävd, där tillräcklig säkerhet ställes.

2. Säkerheten skall anses tillräcklig, såvida den täcker fordringsbeloppet jämte kostnader och uteslutande avser betalning därav eller, om luftfartygets värde är lägre, där säkerheten täcker detta.

Artikel 5.

Göres ansökan om kvarstads hävande, skall avgörande städse träffas summariskt och snabbt.

Artikel 6.

1. Har luftfartyg belagts med kvarstad, ehuru det enligt bestämmelserna i denna konvention varit fritaget därifrån, eller har gäldenären måst ställa säkerhet för att förebygga kvarstad eller få kvarstad hävd, svare sökanden enligt handräckningsortens lag för skada, som därav kommit för brukaren eller ägaren.

2. Detsamma gäller, där utan giltig orsak kvarstad lagts å luftfartyg.

Artikel 7.

Denna konvention äger icke tillämpning å förvaringsåtgärder vid kon-

matière de faillite, ni aux mesures conservatoires effectuées en cas d'infraction aux règles de douane, pénales ou de police.

Article 8.

La présente Convention ne s'oppose pas à l'application des conventions internationales entre les Hautes Parties Contractantes qui prévoient une insaisissabilité plus étendue.

Article 9.

1) La présente Convention s'applique sur le territoire de chacune des Hautes Parties Contractantes à tout aéronef immatriculé dans le territoire d'une autre Haute Partie Contractante.

2) L'expression «territoire d'une Haute Partie Contractante» comprend tout territoire soumis au pouvoir souverain, à la suzeraineté, au protectorat, au mandat ou à l'autorité de ladite Haute Partie Contractante pour lequel cette dernière est partie à la Convention.

Article 10.

La présente Convention est rédigée en français en un seul exemplaire qui restera déposé aux archives du Ministère des Affaires Etrangères du Royaume d'Italie, et dont une copie certifiée conforme sera transmise par les soins du Gouvernement du Royaume d'Italie à chacun des Gouvernements intéressés.

Article 11.

1) La présente Convention sera ratifiée. Les instruments de ratification seront déposés aux Archives du Ministère des Affaires Etrangères du Royaume d'Italie, qui en notifiera le dépôt à chacun des Gouvernements intéressés.

2) Dès que le dépôt de cinq ratifications aura été effectué, la Convention entrera en vigueur, entre les Hautes Parties Contractantes qui l'auront ratifiée, quatre-vingt-dix jours après le dépôt de la cinquième ratifi-

kurs, ej heller å beslag vid överträdelse av tull-, straff- eller ordningsbestämmelser.

Artikel 8.

Denna konvention utesluter ej tillämpning av internationella konventioner, som i förhållandet mellan de höga fördragsslutande parterna stadga vidsträcktare frihet från kvarstad.

Artikel 9.

1. Denna konvention äger på envar hög fördragsslutande parts territorium tillämpning å luftfartyg, registrerat inom annan hög fördragsslutande parts territorium.

2. Uttrycket hög fördragsslutande parts territorium innefattar varje territorium, som är underkastat partens suveränitet, överhöghet, protektorat, mandat eller myndighet och för vilket parten är ansluten till konventionen.

Artikel 10.

Denna konvention är avfattad på franska språket i ett enda exemplar, som skall vara deponerat i Konungariket Italiens utrikesministeriums arkiv och varav en bestyrkt avskrift genom Konungariket Italiens regerings försorg skall översändas till envar av de intresserade regeringarna.

Artikel 11.

1. Denna konvention skall ratificeras. Ratifikationsinstrumenten skola deponeras i Konungariket Italiens utrikesministeriums arkiv; det åligger ministeriet att om skedd deponering underrätta envar av de intresserade regeringarna.

2. Så snart fem ratifikationsinstrument deponerats, skall denna konvention träda i kraft emellan de höga fördragsslutande parter, som ratificerat konventionen, nittio dagar efter deponerandet av det femte ratifi-

cation. Chaque ratification dont le dépôt sera effectué ultérieurement produira ses effets quatre-vingt-dix jours après ce dépôt.

3) Il appartiendra au Gouvernement du Royaume d'Italie de notifier à chacun des Gouvernements intéressés la date de l'entrée en vigueur de la présente Convention.

kationsinstrumentet. Ratifikation, rörande vilken instrument deponerats senare, skall medföra verkan nittio dagar efter deponerandet.

3. Det skall tillkomma Konungariket Italiens regering att underrätta envar av de intresserade regeringarna om dagen för ikraftträdandet av denna konvention.

Article 12.

1) La présente Convention, après son entrée en vigueur, sera ouverte à l'adhésion.

2) L'adhésion sera effectuée par une notification adressée au Gouvernement du Royaume d'Italie, qui en fera part à chacun des Gouvernements intéressés.

3) L'adhésion produira ses effets quatre-vingt-dix jours après la notification faite au Gouvernement du Royaume d'Italie.

Artikel 12.

1. Sedan denna konvention trätt i kraft, står den öppen för anslutning.

2. Anslutning skall ske genom notifikation riktad till Konungariket Italiens regering, som skall delgiva den envar av de intresserade regeringarna.

3. Anslutning skall medföra verkan nittio dagar efter det notifikation skett till Konungariket Italiens regering.

Article 13.

1) Chacune des Hautes Parties Contractantes pourra dénoncer la présente Convention par une notification faite au Gouvernement du Royaume d'Italie, qui en avisera immédiatement chacun des Gouvernements intéressés.

2) La dénonciation produira ses effets six mois après la notification de la dénonciation et seulement à l'égard de la Partie qui y aura procédé.

Artikel 13.

1. Envar av de höga fördragsslutande parterna skall kunna uppsäga denna konvention genom notifikation till Konungariket Italiens regering, som därom omedelbart skall underrätta envar av de intresserade regeringarna.

2. Uppsägning skall medföra verkan sex månader efter notifikationen av uppsägningen och allenast beträffande part, som företagit densamma.

Article 14.

1) Les Hautes Parties Contractantes pourront, au moment de la signature, du dépôt des ratifications, ou de leur adhésion, déclarer que l'acceptation qu'elles donnent à la présente Convention ne s'applique pas à l'ensemble ou à toute partie de leurs colonies, protectorats, territoires d'outremer, territoires sous mandat ou tout autre territoire soumis à leur souveraineté, autorité, ou suzeraineté.

2) Les Hautes Parties Contractantes pourront ultérieurement notifier au Gouvernement du Royaume d'Italie

Artikel 14.

1. De höga fördragsslutande parterna äge, vid undertecknande, vid deponerande av ratifikationsinstrumenten eller vid anslutning till konventionen, förklara, att de undantaga samtliga eller vissa angivna av sina kolonier, protektorat, på andra sidan havet belägna territorier, territorier under mandat eller annat territorium underkastat deras suveränitet, myndighet eller överhöghet.

2. De höga fördragsslutande parterna äge senare underrätta Konungariket Italiens regering, att de ämna

qu'elles entendent rendre applicable la présente Convention à l'ensemble ou à toute partie de leurs colonies, protectorats, territoires d'outre-mer, territoires sous mandat, ou tout autre territoire soumis à leurs souveraineté, autorité, ou suzeraineté ainsi exclus de leur déclaration originelle.

3) Elles pourront, à tout moment, notifier au Gouvernement du Royaume d'Italie qu'elles entendent voir cesser l'application de la présente Convention à l'ensemble ou à toute partie de leurs colonies, protectorats, territoires d'outre-mer, territoires sous mandat, ou tout autre territoire soumis à leur souveraineté, autorité, ou suzeraineté.

4) Le Gouvernement du Royaume d'Italie notifiera à chacun des Gouvernements intéressés les notifications faites conformément aux deux alinéas précédents.

Article 15.

Chacune des Hautes Parties Contractantes aura la faculté, au plus tôt deux ans après la mise en vigueur de la présente Convention, de provoquer la réunion d'une nouvelle conférence internationale dans le but de rechercher les améliorations qui pourraient être apportées à la présente Convention. Elle s'adressera dans ce but au Gouvernement de la République Française qui prendra les mesures nécessaires pour préparer cette Conférence.

La présente Convention, faite à Rome, le 29 mai 1933, restera ouverte à la signature jusqu'au 1er janvier 1934.

göra konventionen tillämplig å samtliga eller vissa angivna av sina kolonier, protektorat, på andra sidan havet belägna territorier, territorier under mandat eller annat territorium underkastat deras suveränitet, myndighet eller överhöghet, som undantagits i deras ursprungliga förklaring.

3. De äge när som helst underrätta Konungariket Italiens regering, att de ämna låta konventionens tillämplighet upphöra beträffande samtliga eller vissa angivna av sina kolonier, protektorat, på andra sidan havet belägna territorier, territorier under mandat eller annat territorium underkastat deras suveränitet, myndighet eller överhöghet.

4. Konungariket Italiens regering skall delgiva envar av de intresserade regeringarna de underrättelser, som givits i överensstämmelse med de båda föregående styckena.

Artikel 15.

Envar av de höga fördragsslutande parterna äge, dock ej tidigare än två år efter det denna konvention trätt i kraft, påfordra sammankallande av ny internationell konferens i syfte att undersöka, vilka förbättringar kunna införas i konventionen. Den skall i sådant syfte hänvända sig till Franska Republikens regering, som skall vidtaga nödiga åtgärder för att förbereda denna konferens.

Denna konvention, upprättad i Rom den 29 maj 1933, skall stå öppen för undertecknande till den 1 januari 1934.

Förslag
till
Lag
om frihet från kvarstad och skingringsförbud för vissa luftfartyg.

Sedan Sverige tillträtt den i Rom den 29 maj 1933 avslutade konventionen rörande fastställande av vissa gemensamma bestämmelser i fråga om kvarstad å luftfartyg, förordnas som följer:

1 §.

Kvarstad må ej läggas å:

a. luftfartyg, som äges eller uteslutande nyttjas av svenska staten eller som av främmande stat användes uteslutande för statsändamål, därunder inbegripet postbefordran, och icke för affärsdrift;

b. luftfartyg, som användes i regelbunden fart för allmän trafik, jämte nödiga reservfartyg; eller

c. luftfartyg, som eljest är avsett för befordran av personer eller gods mot vederlag, då fartyget är färdigt att avgå för sådan befordran, utan så är att kvarstaden avser gäld, som gjorts för resans utförande eller därunder uppkommit.

Vad i första stycket sägs skall ej gälla kvarstad på ansökan av ägare, som avhänts luftfartyget genom rättsstridig handling.

2 §.

Kvarstad å luftfartyg skall, ändå att den ej är beviljad till säkerhet för fordran, upphöra, då pant eller borgen ställes.

Säkerhet till befrielse från kvarstad för fordran skall anses tillräcklig, där den täcker fordringsbeloppet jämte kostnader och uteslutande avser betalning därav eller, om luftfartygets värde är lägre, där säkerheten täcker detta.

3 §.

Vad i 1 och 2 §§ stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande skingringsförbud.

4 §.

Å utländskt luftfartyg äger denna lag tillämpning allenast såvitt Konungen, efter avtal med främmande stat, därom förordnat.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen bestämmer.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 oktober 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, anmäler ett av presidenten B. Ekeberg och hovrättsrådet H. Wikander i egenskap av särskilt tillkallade sakkunniga för beredning av lagstiftning i anledning av vissa lufträttskonventioner utarbetat, av motiv åtföljt förslag till *lag om frihet från kvarstad och skingringsförbud för vissa luftfartyg* samt hemställer, att lagrådets utlåtande över förslaget måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Gösta Tidelius.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 9 december 1937.

Närvarande:

justitierådet AFZELIUS,
regeringsrådet ASCHAN,
justitieråden FORSBERG,
SANDSTRÖM.

Enligt lagrådet den 25 oktober 1937 tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 8 oktober 1937, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag om frihet från kvarstad och skingringsförbud för vissa luftfartyg.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av utrikesrådet Folke Malmar.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:

Wilhelm von Schwerin.

Utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 17 december 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för kommunikationsdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet och tillförordnade chefen för utrikesdepartementet, statsrådet Westman, lagrådets den 9 december 1937 avgivna utlåtande över det till lagrådet den 8 oktober 1937 remitterade förslaget till *lag om frihet från kvarstad och skingringsförbud för vissa luftfartyg.*

Föredraganden anför:

»Genom Kungl. Maj:ts beslut den 27 oktober 1933 förordnades hovrättsrådet H. Wikander att i egenskap av sakkunnig inom justitiedepartementet biträda med beredning angående den lagstiftning, som kunde finnas påkallad i anledning av den vid konferens i Warschau år 1929 avslutade konventionen rörande luftbefordran samt de vid konferens i Rom år 1933 avslutade konventionerna rörande dels ansvarighet för skada genom luftfartyg tillskyndad tredje man på jordytan, dels ock kvarstad å luftfartyg. Sedermera förordnades presidenten B. Ekeberg genom Kungl. Maj:ts beslut dels den 8 februari 1935 att såsom delegerad jämte Wikander deltaga i de överläggningar i berörda ämnen, som vore avsedda att under förra delen av år 1935 äga rum mellan representanter för de nordiska länderna, dels ock den 18 april 1935 att jämte Wikander i egenskap av sakkunnig inom justitiedepartementet verkställa utredning och avgiva förslag angående lagstiftning om luftbefordran samt om kvarstad å luftfartyg. Såsom resultat av ifrågavarande lagstiftningsuppdrag, som bedrivits i samråd med delegerade för Danmark, Finland och Norge, överlämnade de sakkunniga den 29 juni 1935 förslag till lag om befordran med luftfartyg samt till lag om frihet från kvarstad och skingringsförbud för vissa luftfartyg (statens offentl. utredn. 1936: 54).

Förslaget till lag om befordran med luftfartyg föranledde proposition till 1937 års riksdag (nr 5), genom vilken Kungl. Maj:t dels föreslog riksdagen att antaga ifrågavarande lagförslag med vissa ändringar, dels ock äskade riksdagens godkännande av förut nämnda konvention rörande luftbefordran. Sedan propositionen antagits av riksdagen (riksdagens skrivelse nr 36), utfärdades den 5 mars 1937 lag om befordran med luftfartyg, vilken lag jämlikt kungörelse den 11 juni 1937 trädde i kraft den 1 oktober 1937,

varjämte Sverige med verkan från och med sistnämnda dag den 3 juli 1937 anmälde sin anslutning till konventionen.

Vid tiden för avlåtandet av Kungl. Maj:ts förenämnda proposition hade konventionen rörande fastställande av vissa gemensamma bestämmelser i fråga om kvarstad å luftfartyg, på grund av att den ej ratificerats av ett tillräckligt antal stater, ännu ej trätt i kraft. För Sverige förelåg sålunda vid denna tidpunkt anledning att ställa sig avvaktande beträffande frågan om ett biträdande av denna konvention. Sedan konventionen — som ratificerats av följande stater, nämligen Belgien, Italien, Polen, Rumänien, Spanien och Tyskland — numera trätt i kraft, har frågan kommit i ett nytt läge. Det måste framstå såsom önskvärt, att överensstämmande regler uppnås inom detta rättsområde bland ett så stort antal luftfartsidkande nationer som möjligt och att därför Sverige icke ställer sig utanför en internationell överenskommelse på området. Framhållas må ock, att kommerskollegium i avgivet utlåtande funnit sig icke böra avstyrka konventionens ratificering från svensk sida.

Konventionen avser att i viss utsträckning förhindra att exekutiva åtgärder vidtagas med avseende å luftfartyg. De sakkunnigas förslag till lag om frihet från kvarstad och skingringsförbud för vissa luftfartyg ansluter sig nära till konventionen. Över förberedande utkast till bestämmelser i detta ämne ha yttranden avgivits av kommerskollegium, luftfartsmyndigheten, aktiebolaget Aerotransport och Nordiska poolen för luftfärdsförsäkring.

Konventionen och lagförslaget innehålla i huvudsak följande.

Enligt konventionen förstås med kvarstad (saisie conservatoire) varje åtgärd, varigenom ett luftfartyg till förmån för borgenär, ägare eller den som eljest har sakrätt i fartyget, genom domstols eller förvaltningsmyndighets beslut i privaträttsligt intresse kvarhålles, utan att den som söker kvarstad kan åberopa verkställbar dom, given i vanlig rättegångsväg, eller motsvarande grund för verkställighet (art. 2 stycket 1). Åtgärder av sådan art äro enligt svensk rätt kvarstad och skingringsförbud. De under 1—3 §§ i lagförslaget upptagna bestämmelserna ha avfattats i enlighet härmed. Utanför konventionen faller däremot utmätning (saisie exécutoire). Vidare gäller enligt konventionen att, om borgenär utan brukarens samtycke tagit luftfartyg i besittning och borgenären enligt den lag som skall tillämpas äger kvarhålla fartyget, utövandet av sådan rätt är att likställa med kvarstad och underkastat konventionens bestämmelser (art. 2 stycket 2). Detta stadgande har föranletts av att enligt vissa rättssystem ägare av fastighet som skadats genom luftfartyg äger retentionsrätt i fartyget. Då enligt svensk rätt retentionsrätt i dylikt fall ej föreligger, har anledning saknats att i lagförslaget upptaga konventionens stadgande i detta avseende. Retentionsrätt, utövad av den som med ägarens samtycke fått luftfartyg i sin besittning, beröres ej av konventionen.

De slag av luftfartyg som undantagas från kvarstad — varunder i det följande även inbegripes skingringsförbud — ha i konventionen sammanförts

i olika grupper allt efter de förutsättningar, under vilka dylik frihet skall inträda (art. 3 stycket 1).

I första rummet undantages fartyg, som användes uteslutande för statsändamål, därunder inbegripet postbefordran men icke affärsdrift. Att luftfartyg, som tillhör staten och användes uteslutande för statsändamål och icke för affärsdrift, bör fritagas från kvarstad har under förarbetena till konventionen ansetts vara klart redan på grund av allmänt gällande rättsgrundsatser. I det allmännas intresse och särskilt med hänsyn till vikten av en ostörd postbefordran ha emellertid från kvarstad uteslutits jämväl privata luftfartyg, som användas uteslutande för statsändamål. I 1 § första stycket a av lagförslaget, som i övrigt i denna del ansluter sig till konventionen, har i fråga om luftfartyg, som äges eller uteslutande nyttjas av svenska staten, friheten från kvarstad ej gjorts beroende av villkoret att fartyget användes uteslutande för statsändamål.

Nästa grupp av luftfartyg, för vilka frihet från kvarstad gäller, innefattar fartyg, som användas i regelbunden fart för allmän trafik, jämte nödiga reservfartyg. För medgivande av ifrågavarande frihet från kvarstad har ansetts tala ett allmänt intresse, som kräver att den internationella lufttrafiken fungerar väl och snabbt. Med detta krav ha icke synts förenliga de uppehåll som lätteligen kunna orsakas genom en obeskuren rätt till kvarstad. Nu avsedda bestämmelse har i lagförslaget upptagits i 1 § första stycket b.

Slutligen uteslutes från kvarstad luftfartyg, som eljest användes för befordran av personer eller gods mot vederlag, då fartyget är färdigt att avgå för sådan befordran. Kvarstadsfriheten gäller dock icke, om kvarstaden avser gäld som gjorts för resans utförande eller därunder uppkommit. I lagförslaget återfinnes motsvarande bestämmelse i 1 § första stycket c.

De nu anförda undantagen från kvarstad gälla dock ej i fråga om kvarstad på ansökan av ägare, som avhänts luftfartyget genom rättsstridig handling (art. 3 stycket 2). Billigheten har nämligen ansetts kräva, att i dylikt fall ägaren av luftfartyget icke berövas möjlighet att återförvärva besittningen av fartyget. Denna undantagsregel har i lagförslaget kommit till uttryck i 1 § andra stycket.

Föreligger ej enligt konventionen frihet från kvarstad eller åberopar ej brukaren sådan förmån, äger han dock förebygga kvarstaden eller få den hävd, därest tillräcklig säkerhet ställes; säkerheten skall härvid anses tillräcklig, såvida den täcker fordringsbeloppet jämte kostnader och uteslutande avser betalning därav eller, om luftfartygets värde är lägre, därest säkerheten täcker detta (art. 4). Bestämmelsen i konventionen att kvarstad skall upphöra, då tillräcklig säkerhet ställts, lärer, såvitt angår kvarstad till säkerhet för fordran, stå i överensstämmelse med gällande svensk rätt. I fråga om kvarstad till säkerhet för bättre rätt till viss egendom torde däremot enligt svensk rätt möjlighet ej föreligga att genom ställande av pant eller borgen få handräckningen hävd. I lagförslagets 2 § första stycket har därför upptagits ett stadgande att kvarstad å luftfartyg skall, ändå att den ej är beviljad till säkerhet för fordran, upphöra då pant eller borgen ställes. Beträf-

fande frågan huru säkerheten skall vara beskaffad för att böra godtagas, gäller enligt 48 § utsökningslagen allenast att, om den ej är av vederparten godkänd, den skall prövas av myndighet hos vilken den ställes, varjämte vissa bestämmelser givas om borgens beskaffenhet samt om förvaring av pant och löftesskrift. Med hänsyn härtill har det synts nödigt att i lagförslagets 2 § andra stycket i nära anslutning till konventionen upptaga en föreskrift att säkerhet till befrielse från kvarstad för fordran skall anses tillräcklig, där den täcker fordringsbeloppet jämte kostnader och uteslutande avser betalning därav eller, om luftfartygets värde är lägre, där säkerheten täcker detta. Skulle kvarstad avse annat än fordran, bliva utsökningslagens vanliga bestämmelser om prövande av säkerhet att tillämpa.

Enligt konventionen gäller vidare att, om ansökan göres om kvarstads hävande, avgörande städse skall träffas summariskt och snabbt (art. 5). Föreskriften står i sådan överensstämmelse med gällande utsökningslags grunder, att särskilt stadgande i följd därav ansetts ej vara påkallat.

I konventionen föreskrives vidare att, om luftfartyg belagts med kvarstad, ehuru det enligt bestämmelserna i konventionen varit fritaget därifrån, eller om gäldenären måst ställa säkerhet för att förebygga kvarstad eller få kvarstad hävd, sökande skall svara enligt handräckningsortens lag för skada, som därav kommit för brukaren eller ägaren. Detsamma skall gälla där utan giltig orsak kvarstad lagts å luftfartyg (art. 6). Behov att meddela särskilda lagbestämmelser i anledning av vad konventionen sålunda innehåller har med hänsyn till gällande utsökningsrätt ansetts icke föreligga.

Med avseende å konventionens tillämpningsområde må vidare anföras, att den icke äger tillämpning å förvaringsåtgärder vid konkurs eller å beslag vid överträdelse av tull-, straff- eller ordningsbestämmelser (art. 7). Någon lagbestämmelse på grund av denna föreskrift i konventionen har ej ansetts erforderlig. Detsamma gäller om bestämmelsen att konventionen ej utesluter tillämpning av internationella konventioner, som i förhållandet mellan de fördragsslutande parterna stadga vidsträcktare frihet från kvarstad (art. 8).

Enligt konventionen är densamma tillämplig på envar fördragsslutande parts territorium i fråga om luftfartyg registrerat inom annan fördragsslutande parts territorium (art. 9). Denna bestämmelse har i lagförslagets 4 § föranlett ett stadgande, enligt vilket den föreslagna lagen skall å utländskt luftfartyg äga tillämpning allenast såvitt Konungen efter avtal med främmande stat därom förordnat. I fråga om svenska luftfartyg ha de föreslagna bestämmelserna av praktiska skäl ansetts böra göras tillämpliga, oavsett huruvida fartyget är avsett för internationell trafik eller icke.

Med hänsyn till att konventionens giltighet för Sveriges del är beroende av Sveriges anslutning till densamma, föreslås att Konungen skall äga bestämma tidpunkten för lagens ikraftträdande.

I lagförslaget, vilket av lagrådet lämnats utan erinran, har en jämkning i redaktionellt hänseende vidtagits.»

Föredraganden hemställer, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition *dels* äska godkännande av ifrågavarande den 29 maj 1933 avslutade konvention rörande fastställande av vissa gemensamma bestämmelser i fråga om kvarstad å luftfartyg, *dels ock* jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga förslaget till lag om frihet från kvarstad och skingringsförbud för vissa luftfartyg.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Ragnar Kihlgren.